

Fastställande av intäktsram enligt 5 kap. ellagen (1997:857)

Beslut

1. Energimarknadsinspektionen (Ei) fastställer intäktsramen för Statkraft SCA Vind Elnät AB, 556796-8291, avseende redovisningsenheten RER00901 till högst 24 861 tkr för perioden 2013-2015 i 2013 års prisnivå.

Intäktsramen kommer efter perioden att justeras för vart och ett av åren i perioden med följande faktorprisindex genom att

- a. Kapitalbasens nuanskaffningsvärde räknas om med faktorprisindex för byggnader¹,
- b. Den löpande påverkbara kostnaden räknas om med faktorprisindex för elnätsföretag – regionnät avseende löpande påverkbara kostnader² och
- c. Den löpande opåverkbara kostnaden räknas om med faktorprisindex för elnätsföretag – regionnät avseende löpande opåverkbara kostnader³.

Efter perioden ska det faktiska utfallet avseende investeringar och utrangeringar jämföras med prognosen för investeringar och utrangeringar i kapitalbasen. Vidare ska den löpande opåverkbara kostnaden jämföras med det faktiska utfallet. Om det faktiska utfallet i dessa delar avviker från prognoserna kan intäktsramen komma att omprövas.

2. Beslutet gäller omedelbart.

Redogörelse för ärendet

Yrkanden m.m.

Statkraft Vind SCA Elnät AB, 556796-8291, (fortsättningsvis benämnt företaget) påbörjar under sommaren 2013 överföring av el från en ny vindkraftspark på Mörttjärnberget till stamstationen i Bräcke, Jämtlands län. I ansökan som inkom till Ei den 27 mars 2013 yrkar företaget att Ei fastställer intäktsramen för perioden 2013-2015 till 32 500 tkr. Den yrkade intäktsramen omfattar redovisningsenheten RER00901 med linjekoncessionen 8927A.

¹ Framtaget av SCB, se bilaga 4.

² Framtaget av SCB, se bilaga 5.

³ Framtaget av SCB, se bilaga 5.

Företagets uppgifter till grund för bedömning av en skälig intäktsram

Allmänt

Företaget har till grund för sin ansökan om intäktsram haft att redovisa de uppgifter som följer av Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2010:6) om nätkoncessionshavares förslag till intäktsram och insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek.

Företaget har rapporterat nedan angivna uppgifter om kapitalkostnaden samt uppskattningar om storleken på de löpande kostnaderna under perioden.

Under sommaren 2013 slutför företaget de anläggningsarbeten som krävs för att påbörja överföring av el. Företagets enda kund är vindkraftsparken som är uppkopplad på stamnätet. Företaget kommer enligt ansökan att erhålla en anslutningsintäkt om 12 500 tkr för kraftledning och linjefack och yrkar att denna intäkt ska ingå i intäktsramen.

Kapitalkostnader

Anläggningstillgångar som enligt företaget ska ingå i kapitalbasen vid verksamhetens start uppgår till ett sammanlagt nuanskaffningsvärde om 34 186 tkr, se bilaga 1. Samtliga anläggningstillgångar har redovisats till normvärde.

Företaget har inte redovisat några prognosticerade investeringar eller utrangeringar för åren 2014-2015, se bilaga 1.

Löpande kostnader

Eftersom nätverksamheten ännu inte tagits i drift har företaget inte kunnat redovisa löpande påverkbara kostnader för 2006-2009 i enlighet med 5 kap. 10 – 13 §§ Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2010:6) om nätkoncessionshavares förslag till intäktsram och insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek. Det har istället uppskattat dessa kostnader för perioden, se bilaga 1.

Företaget har, enligt 5 kap. 14 § ovan nämnda föreskrifter, prognosticerat sina löpande opåverkbara kostnader till 16 463 tkr, se bilaga 1. Med opåverkbara kostnader avses kostnader för nätförluster (fördelat på inköp och egen produktion), abonnemang till överliggande och angränsande nät och ersättning till vissa producenter enligt 3 kap. 15 § ellagen samt myndighetsavgifter enligt förordningen (1995:1296) om vissa avgifter på elområdet.

Övrigt utredningsmaterial i ärendet

Allmänt

Enligt beslut om nätkoncession för linje, meddelad av regeringen den 14 april 2011, dnr 7332-10-100033, framgår bl.a. följande om nätverksamheten. Företaget beviljas tillstånd att bygga och använda en 220 kV luftledning mellan en ny transformatorstation i en planerad vindkraftspark på Mörttjärnberget och en ny kopplingsstation vid Öster-Gråsjön i Bräcke Kommun, Jämtlands län. Ledningen är c:a 10,7 km lång.

Nätkoncessionen är förenad med villkor att samråd med berörd sameby ska hållas under planerings- och byggnadsprocessen.

Kvaliteten i sättet att bedriva nätverksamheten

Eftersom verksamheten inte har startat finns inga historiska avbrottsdata rapporterade. Den 15 mars 2013 inkom företaget med en ansökan om undantag från rapporteringskyldighet (dnr: 2013-101885) enligt Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2010:5) om skyldighet att rapportera elavbrott för bedömning av leverans kvaliteten i elnäten. Som skäl anges att företagets enda kund är vindkraftsparken, ägd av företagets moderbolag, som är ansluten till ledningen.

Aktuella regler

Allmänna bestämmelser

I 1 kap. 4 § ellagen definieras vad som avses med **nätverksamhet**. Med det förstås att ställa elektriska starkströmsledningar till förfogande för överföring av el. Till nätverksamhet hör också projektering, byggande och underhåll av ledningar, ställverk och transformatorstationer, anslutning av elektriska anläggningar, mätning och beräkning av överförd effekt och energi samt annan verksamhet som behövs för att överföra el på det elektriska nätet.

Med **intäktsram** avses enligt 1 kap. 5 a § ellagen de samlade intäkter som en nätkoncessionshavare högst får uppbära från nätverksamheten under en tillsynsperiod.

5 kap. ellagen innehåller bestämmelser om nätkoncessionshavarens intäkter från nätverksamheten och om skälighetsbedömningen av dessa intäkter. Av bestämmelserna framgår bl.a. följande.

En intäktsram ska enligt 1 § första stycket ellagen fastställas i förväg för varje tillsynsperiod som ska vara fyra kalenderår, om det inte finns särskilda skäl för en annan tidsperiod enligt 4 § ellagen.

Av 22 och 23 §§ ellagen framgår att en intäktsram för en nätkoncessionshavarens intäkter från ett ledningsnät inom ett område ska fastställas för varje område för sig och för intäkter från en regionledning, för nätkoncessionshavarens samtliga regionledningar i hela landet. Om nätmyndigheten enligt 3 kap. 3 § ellagen har medgivit att flera nätkoncessionsområden för område får redovisas samlat, ska dock dessa vid fastställandet av intäktsramen anses utgöra ett område enligt 22 § andra stycket ellagen.

Av beslutet om fastställande av intäktsram ska det framgå vilka uppgifter och metoder som har använts vid fastställandet av ramen, 3 § andra stycket ellagen. Ett sådant beslut gäller, enligt 19 § ellagen, utan hinder av att det överklagas, d.v.s. det gäller omedelbart.

Vid beräkningen av intäktsramens storlek är utgångspunkten, enligt 6 § ellagen, att ramen ska täcka **skäliga kostnader** för att bedriva nätverksamhet under perioden och ge en rimlig **avkastning** på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten (kapitalbas).

När intäktsramen bestäms ska, enligt 7 § ellagen, även hänsyn tas till **kvaliteten** i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten. En sådan bedömning kan medföra en ökning eller minskning av vad som anses vara en rimlig avkastning på kapitalbasen. Vid denna bedömning ska ett avbrott i överföringen av el beaktas i den utsträckning avbrottet inte medför skadeståndsskyldighet för nätkoncessionshavaren eller ger rätt till avbrottsersättning enligt 10 kap. 10 § ellagen.

Det följer av 5 kap. 7 § tredje stycket ellagen jämfört med 15 § förordningen (2010:304) om fastställande av intäktsram enligt ellagen (kapitalbasförordningen) att Ei har bemyndigats att meddela föreskrifter om vad som avses med kvaliteten i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten enligt 5 kap. 7 § ellagen. Sådana föreskrifter har Ei meddelat enligt Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2011:1) om vad som avses med kvaliteten i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten vid fastställande av intäktsram. Föreskrifterna trädde i kraft den 1 april 2011.

Med **skäliga kostnader** i nätverksamheten avses kostnader för en ändamålsenlig och effektiv drift av en nätverksamhet med likartade objektiva förutsättningar. Kostnad för avbrottsersättning enligt 10 kap. 10 § ellagen ska dock inte anses vara en skälig kostnad enligt 8 § ellagen.

Kapitalbasen ska beräknas med utgångspunkt i de tillgångar som nätkoncessionshavaren använder för att bedriva nätverksamheten. Vidare ska, enligt 9 § ellagen, hänsyn tas till investeringar och avskrivningar under perioden.

En tillgång som inte behövs för att bedriva verksamheten ska anses ingå i kapitalbasen, om det skulle vara oskäligt mot nätkoncessionshavaren att bortse från tillgången.

I **kapitalbasförordningen** finns närmare bestämmelser om vad som avses med anläggningstillgångar enligt 3 § ellagen, vilka tillgångar som ingår i kapitalbasen enligt 7 § ellagen och om värdering av anläggningstillgångar, 9 – 11 §§ ellagen, samt om förändring i prisläget, 12 § ellagen. En anläggningstillgång ska, enligt 7 § ellagen, ingå i kapitalbasen från det halvårsskifte som följer på den tidpunkt då den börjat användas. Tillgången ska inte ingå i kapitalbasen från det halvårsskifte som infaller närmast efter den tidpunkt då den slutat användas.

Bestämmelser avseende vilka uppgifter som ska redovisas

Ei har enligt 16 § 1p. kapitalbasförordningen bemyndigats att meddela närmare föreskrifter om skyldigheten för en nätkoncessionshavare att lämna förslag till intäktsram och att lämna uppgifter enligt 5 kap. 2 § ellagen. Ei har med stöd av detta bemyndigande meddelat föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2010:6) om nätkoncessionshavares förslag till intäktsram och insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek vilka trädde i kraft den 15 oktober 2010. Föreskrifterna innehåller bl.a. bestämmelser om när en intäktsram senast ska lämnas och vilka närmare uppgifter som ska redovisas.

Bestämmelser avseende avstämning efter periodens slut

Efter periodens slut ska nätmyndigheten (Ei) göra en avstämning av det faktiska utfallet under perioden. Det följer av 5 kap. 13 § jämfört med 5 kap. 14 § ellagen att Ei i vissa fall ska ompröva intäktsramen och för att kunna göra den bedömningen ska myndigheten kontrollera om de antaganden som legat till grund för fastställelsebeslutet överensstämmer med det faktiska utfallet under perioden.

I 7 kap. 1-5 §§ enligt de ovan nämnda föreskrifterna om redovisning av uppgifter finns närmare bestämmelser om när uppgifterna för avstämning senast ska lämnas (31 mars efter periodens slut) och vilka uppgifter som då ska lämnas till Ei.

Energimarknadsinspektionens bedömning

Allmänt om prövningen av en yrkad intäktsram

Ei ska fastställa en intäktsram för perioden 2013-2015 och ta ställning till om den yrkade intäktsramen är skälig.

Vid bedömningen av skäligheten är utgångspunkten att ramen ska täcka skäliga kostnader för att bedriva nätverksamhet under perioden och ge en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten (kapitalbas). Av förarbetena till ellagen, prop. 2008/09:141 s. 60 - 61, framgår att "de kostnader som avses är i huvudsak kostnader för kapital samt löpande rörliga och fasta kostnader i nätverksamheten". "En förutsättning för att nätverksamheten ska kunna bedrivas på ett ändamålsenligt sätt är att nätföretagen har rätt till en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten." En rimlig avkastning motsvarar den "avkastning som fordras för att i konkurrens med alternativa placeringar med motsvarande risk kunna attrahera kapital för investeringar."

Vid bedömningen av den yrkade intäktsramen ska Ei ta hänsyn till om intäktsramen är tillräcklig för att täcka företagets skäliga kostnader och ge en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten. Intäktsramen ska även säkerställa att företagen kan hålla en hög leveranssäkerhet och möjliggöra nödvändiga investeringar, för att bibehålla nätets kapacitet och vid behov bygga ut det befintliga nätet.

Nätтарifferna ska vara utformade så att nätkoncessionshavarens samlade intäkter från nätverksamheten är skäliga i förhållande till dels de objektiva förutsättningarna att bedriva nätverksamheten, dels nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten (prop. 2008/09:141 s 58). De kostnader som avses är i huvudsak kostnader för kapital samt löpande rörliga och fasta kostnader i nätverksamheten. En förutsättning för att nätverksamheten ska kunna bedrivas på ett ändamålsenligt sätt är att nätföretagen har rätt till en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten. En rimlig avkastning motsvarar den avkastning som fordras för att i konkurrens med alternativa placeringar med motsvarande risk kunna attrahera kapital för investeringar (a. prop. s. 60 – 61). Såväl den gällande som den föreslagna regleringen syftar till att nätföretagens verksamhet ska bedrivas effektivt till låga kostnader. Regleringen ska syfta

till att säkerställa att kunden får betala ett skäligt pris för nättjänsten. Vidare ska regleringen bidra till att ge kunderna en långsiktig leveranssäkerhet och trygga den svenska elförsörjningen. Nätföretagen ska också få stabila och långsiktiga villkor för sin nätverksamhet. Ytterligare ett viktigt mål med regleringen är att den ska understödja utvecklingen av en väl fungerande elmarknad (a. prop. s. 58).

Ei:s metod för att pröva skäligheten i den yrkade intäktsramen

För att pröva de yrkade intäktsramarna har Ei tagit fram en schablonmetod som beräknar den intäkt som ett företag långsiktigt behöver för att säkerställa att driften sker med en hög leveranssäkerhet och som ger utrymme för att nödvändiga investeringar kan genomföras. För att säkerställa att samtliga företag behandlas lika är schablonmetodens beräkning frikopplad från företagets bokförda kostnader. Den beräknade intäkten bygger istället på antaganden om vad ett rimligt effektivt företag bör ha för kostnadstäckning och avkastning under perioden. Ei har härvid bedömt att en rimlig avkastning erhålls med en real kalkylränta före skatt om 5,2 procent. En mer ingående beskrivning av Ei:s bedömning av rimlig kalkylränta återfinns i bilaga 2. När det sedan gäller kapitalkostnaderna som beräknas med schablonmetoden skiljer sig dessa i de allra flesta fall från företagets bokföringsmässiga avskrivningar och finansiella kostnader samt avkastningskrav i verksamheten. Det beror på att Ei anser att kapitalkostnaderna ska ge en långsiktig och stabil utveckling av nätavgifterna genom att de fördelas jämnt över anläggningarnas livslängd för att på så sätt säkerställa att intäkterna fördelas jämnt över tiden. Schablonmetoden tar inte heller hänsyn till hur företagen historiskt har fått kostnadstäckning för sina kostnader för att driva elnätet. Det innebär att skillnaden mellan företagets faktiska intäkter i dagsläget och den långsiktigt stabila intäkt som beräknas med schablonmetoden kan komma att behöva utjämnas. Detta är dock inte nödvändigt för helt nya nät där historiska intäkter saknas.

Den teoretiska grunden för beräkningsmetoderna beskrivs bl.a. i Ei:s rapport Ei R2009:9 Förhandsreglering av elnätstariffer - principiella val i viktiga frågor och rapport Ei R2010:24 Förhandsprövning av elnätstariffer – slutrapport inför första perioden 2012-2015.

Ei:s bedömning av den yrkade intäktsramen

För att Ei ska kunna beräkna en intäkt med schablonmetoden har Ei begärt in de uppgifter som framgår av föreskrifterna EIFS 2010:6. Företaget har lämnat in de begärda uppgifterna.

Ei har utifrån detta underlag beräknat intäkten med schablonmetoden, se bilaga 3, och funnit att en godtagbar högsta intäktsram uppgår till 24 861 tkr i 2013 års prisnivå.

Tabell 1 Underlag för bedömning av den yrkade intäktsramen

		tkr
Kapitalkostnad		5 149
Löpande kostnader		
	Opåverkbara kostnader	16 463
	Påverkbara kostnader	3 249
Beräknad intäktsram enligt schablonmetoden		24 861
Yrkad intäktsram		32 500

Kapitalkostnaden har beräknats utifrån en ingående kapitalbas på 34 186 tkr, se bilaga 1.

Ei bedömer att en real kalkylränta före skatt på 5,2 procent⁴ är skälig, samt att avskrivningstiderna ska vara 40 respektive 10 år. Motiven till de valda avskrivningstiderna redovisas i EI:s rapport Förhandsprövning av elnätstariffer – slutrapport inför första perioden 2012-2015 EI R2010:24.

Ei har beräknat kapitalkostnaden till 5 149 tkr. En detaljerad redovisning av beräkningen av kapitalkostnaden för företaget framgår av bilaga 3.

Den löpande opåverkbara kostnaden har beräknats i enlighet med den prognos företaget har redovisat till Ei. En detaljerad redovisning av beräkningen av den opåverkbara kostnaden för företaget framgår av bilaga 3.

Nätverksamheten tas i drift under sommaren 2013 och därför har företaget inte rapporterat några historiska löpande kostnader. Istället har företaget prognosticerat dessa kostnader för perioden 2013-2015. De löpande påverkbara kostnaderna för perioden beräknas därför till 3 249 tkr. Om prognosen vid avstämning efter perioden skiljer sig väsentligt mot utfallet kan intäktsramen komma att omprövas på Ei:s initiativ.

Företaget har i sin ansökan yrkat att anslutningsintäkten från vindkraftsparken ska ingå i intäktsramen. Vid beräkningen av intäktsramen behandlar dock Ei kapitalkostnader för anslutningsanläggningar på samma sätt som för övriga anläggningar utifrån en bestämd kalkylränta och avskrivningstid. Anslutningsintäkter ingår därför inte i den framräknade intäktsramen på det sätt som företaget yrkat i sin ansökan. För att undvika onödiga variationer i överföringsavgifterna kan Ei medge att delar av intäkter under tillsynsperioden tas med i intäktsredovisningen först för senare perioder. Företaget har möjlighet att ansöka om en reglermässig periodisering av bland annat anslutningsintäkter hos Ei i enlighet med 5 kap. 17 § ellagen.

Enligt Ei:s metod uppgår en skälig intäktsram för Statkraft SCA Vind Elnät AB till 24 861 tkr i 2013 års prisnivå. Företagets yrkande om 32 500 tkr överstiger detta belopp med 7 639 tkr. Intäktsramen ska enligt 5 kap. 6 § ellagen täcka skäliga kostnader för att bedriva elnätverksamhet och ge en rimlig avkastning på kapitalbasen. Ei:s bedömning

⁴ Motivering till vald kalkylränta framgår i bilaga 3.

är att företaget inte har visat att de behöver en större intäktsram än den med Ei:s metod framräknade.

Bedömning av kvaliteten i nätverksamheten

Ei ska vid beräkning av en skälig intäktsram också ta hänsyn till kvaliteten i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten enligt 5 kap. 7 § ellagen.

Ei har med stöd av bemyndigande, utarbetat föreskrifter (EIFS 2011:1), för bedömning av kvalitetsnivån i nätverksamheten såsom redovisats ovan under rubriken Aktuella regler. Innebörden i dessa föreskrifter är att Ei vid fastställande av en intäktsram också fastställer normnivån på kvaliteten för perioden. Mer om hur kvaliteten i nätverksamheten ska bedömas beskrivs i Ei:s rapport Ei R2010:08 Kvalitetsbedömning av elnät vid förhandsreglering.

Enligt 4 kap. 1 § Ei:s föreskrifter (EIFS 2011:1) ska Ei, enligt vad som följer av 4 kap. 3 och 6 §§ samma lag, fastställa en normnivå för kvaliteten baserad på företagets leveransavbrott under de fyra kalenderår som infaller två år innan tillsynsperioden börjar.

Ei:s föreskrifter (EIFS 2011:1) definierar vad som avses med kvaliteten i en nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamhet. För regionnätst företag beräknas kvaliteten med fyra kvalitetsindikatorer som beskrivs närmare i 4 kap. 7 – 10 §§. Företaget har inte haft någon tidigare verksamhet och det saknas därmed möjlighet att bedöma kvaliteten på det sätt som följer av Ei:s föreskrifter. Mot denna bakgrund finner Ei att det inte är möjligt att beakta kvaliteten vid bedömningen av intäktsramen för den första tillsynsperioden.

Avstämning efter periodens slut

Allmänt

Efter periodens slut, i detta fall åren 2013-2015, gör Ei en avstämning mellan de antaganden och förutsättningar som legat till grund för den fastställda intäktsramen enligt detta beslut. I Ei:s tillsyn ingår också att göra en jämförelse mellan företagets samlade, faktiska intäkter och den fastställda intäktsramen (Prop. 2008/09:141. s.40 f och s.108).

Den fastställda intäktsramen förutsätter att det faktiska utfallet avseende kapitalbasens investeringar och utrangeringar ska jämföras med den prognos företaget gjort. Detsamma gäller för den löpande opåverkbara kostnaden. Prognosen ska jämföras med det faktiska utfallet. För det fall det finns skäl att anta att ramen är större än vad som är motiverat av senare kända förhållanden och avvikelser inte är ringa ska Ei ompröva intäktsramen (5 kap. 13 och 14 §§ ellagen).

I Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2010:6) finns närmare bestämmelser om när och vilka uppgifter företaget ska lämna för att Ei ska kunna göra denna avstämning.

Automatisk justering av intäktsramen

Intäktsramen fastställs i 2013 års prisnivå. I samband med att avstämning görs efter periodens slut på sätt som redovisats i föregående avsnitt, kommer Ei att räkna om den beslutade intäktsramen för vart och ett av åren med vissa kostnadsprisindex. Dessa är faktorprisindex för byggnader avseende kapitalkostnaden och faktorprisindex för elnätverksamhet avseende dels den löpande påverkbara kostnaden och dels den löpande opåverkbara kostnaden enligt vad som anges i punkterna 1 a, b och c i beslutet.

Avstämning av intäkterna för perioden mot intäktsramen

Om det visar sig att nätkoncessionshavarens samlade intäkter från nätverksamheten under perioden avviker från den fastställda intäktsramen, kan ramen för påföljande tillsynsperiod komma att minska respektive öka med det avvikande beloppet. I vissa fall tillkommer dessutom ett överdebiteringstillägg. Detta följer av 5 kap. 20 och 21 §§ ellagen.

Sammanfattning

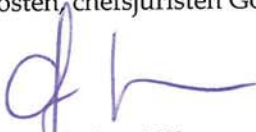
Sammanfattningsvis ska intäktsramen för företaget avseende redovisningsenheten RER00901 uppgå till 24 861 tkr för perioden 2013-2015 i 2013 års prisnivå.

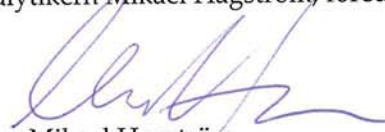
Kapitalkostnader	5 149
Påverkbara kostnader enligt företagets prognos	3 249
Opåverkbara kostnader enligt företagets prognos	16 463
Beslutad intäktsram 2013-2015	24 861

Enligt 5 kap 19 § ellagen gäller detta beslut omedelbart.

Hur man överklagar, se bilaga 6.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Anne Vadasz Nilsson. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit ställföreträdande generaldirektören Tony Rosten, chefsjuristen Göran Morén och analytikern Mikael Hagström, föredragande.

Anne Vadasz Nilsson

Mikael Hagström

Bilagor till beslutet

- 1 Inrapporterade uppgifter
- 2 Kalkylränta i elnätsverksamhet, Energimarknadsinspektionen
- 3 Beräknad intäktsram
- 4 Faktorprisindex för byggnader (SCB)
- 5 Faktorprisindex för elnätsverksamhet, regionnät (SCB)
- 6 Hur man överklagar

2011:07

Kalkylränta i elnätsverksamhet

Inledning

Syftet med denna promemoria är att redovisa vilken kalkylränta i elnätsverksamhet som Energimarknadsinspektionen (EI) kommer att tillämpa för tillsynsperioden 2012-2015. Promemorian har föregåtts av ett utredningsarbete inom EI som innefattar underlag från flera konsultrapporter samt remittering av ett utkast. I denna promemoria och dess bilagor redovisas EI:s analysarbete där bland annat olika beräkningar genomförts. Genom dessa beräkningar har effekterna på kalkylräntans nivå av de synpunkter som inhämtats i remissomgången beaktats. Vidare har det genom de kalkyler EI genomfört, varit möjligt att bedöma vad som är en rimlig nivå på kalkylräntan. Slutligen har synpunkterna från remissinstanserna kommenterats. Denna analys redovisas i bilaga 4. En sammanställning av remissynpunkterna återfinns på EI:s webbplats: <http://www.ei.se/For-Energiforetag/EI/Forhandsprovning-av-elnatstariffer/Viktiga-dokument-forhandsreglering/>. Länkar till rapporter m.m. som i övrigt refereras i denna promemoria återfinns på EI:s webbplats eller kan begäras hos EI.

Energimarknadsinspektionens ställningstagande

EI bedömer att en real kalkylränta före skatt på 5,2% är rimlig att tillämpa för tillsynsperioden 2012-2015. Vidare bedömer inspektionen att kalkylräntan inte behöver uppdateras under åren 2012-2015 men att kalkylräntan vid avstämningen efter tillsynsperioden slut bör ingå som en del av avstämningen.

Underlag för bedömning av kalkylränta 2012-2015

EI har beställt underlag från de två konsultföretagen Grant Thornton och Ernst & Young avseende bedömningar av vad som kan anses vara en rimlig kalkylränta för perioden 2012-2015.

Båda konsulterna anger den bedömda kalkylräntan som ett intervall. Grant Thornton anger att kalkylräntan bör ligga i intervallet 5,33-6,59% och Ernst & Young anger intervallet till 4,27-5,81%. En genomsnittlig kalkylränta av de båda konsulternas bedömning är 5,50%.

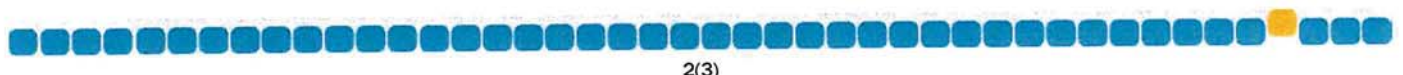
En fråga som varit föremål för särskild bedömning är hur en kalkylränta efter skatt ska konverteras till en kalkylränta före skatt med anledning av elnätsföretagens möjligheter att göra så kallade överavskrivningar och erhålla räntefria skattekrediter. Eftersom effekten av dessa innebär att viss del av finansieringen kan ske med räntefria krediter då de verkliga ekonomiska livslängderna på merparten av elnätsföretagens tillgångar är ca 40 år, så finns det skäl för att reducera kalkylräntan. Denna fråga har inte belysts närmare av Grant Thornton eller Ernst & Young. Båda konsulterna uppger dock att existensen av obeskattade reserver innebär en räntefri kredit för nätföretagen. Konsulterna har trots detta tillämpat standardmetoden för konvertering av kalkylränta efter skatt till före skatt och därmed inte gjort någon justering av kalkylräntan för denna skatteeffekt. Under 2010 inhämtade EI utlåtande från professorerna Jan Bergstrand, Stefan Yard och Göran Bergendahl avseende frågan om obeskattade reserver och dess påverkan på omräkning av en kalkylränta från efter skatt till före skatt. Professorerna Jan Bergstrand och Stefan Yard lämnade därefter förslag på hur kalkylräntan skulle kunna justeras för att ta hänsyn till att elnätsföretagen har obeskattade reserver. Skattefrågan har också på EI:s uppdrag belysts av konsulten ICECAPITAL, se EI:s rapport EI R 2010:25, bilaga 3 och även de har lämnat ett förslag på hur kalkylräntan kan justeras.

EI anser att utredningen klart visar att det finns underlag för att kalkylräntan ska beakta elnätsföretagens möjlighet att erhålla skattefria krediter.

ICECAPITAL har på EI:s uppdrag analyserat frågan om kalkylräntan ska justeras med hänsyn till företagets möjligheter till räntefria skattekrediter. ICECAPITAL har i sin analys kommit fram till att det är motiverat att göra en justering av kalkylräntan. ICECAPITAL ansåg dock att det är osäkert vilken justering som ska göras men av underlaget framgår att justeringen bör ligga i intervallet 0,0-0,6 procentenheter, se bilaga 3. Av den analys som EI genomfört i bilaga 4, framgår av ett enskilt exempel att den justering av kalkylräntan som behöver göras är 0,44% för att beakta möjligheten till räntefria skattekrediter. Med ledning av de ovan angivna uppgifterna anser EI att den justering av kalkylräntan som ska ske för att beakta skatteeffekten bör göras med ett genomsnitt av 0,0-0,6 procentenheter, dvs 0,3 procentenheter för tillsynsperioden 2012-2015.

En genomsnittlig kalkylränta som baseras på konsulterna Grant Thornton och Ernst & Youngs bedömning är 5,50%. Efter en justering med hänsyn taget till skatteeffekten på 0,3 procentenheter kan kalkylräntan beräknas till 5,2%.

EI har också genomfört en analys av kalkylräntans nivå som framgår av bilaga 4. I denna har ett stort antal justeringar gjorts, som syftar till att slutligt bedöma vilken nivå på kalkylräntan som är rimlig, oaktat vilken ansats som väljs för ingående parametrar. Av detta underlag framgår att 5,2% är en rimlig kalkylränta för perioden 2012-2015.

Sammantaget anser EI mot bakgrund av ovanstående att det finns underlag för att göra bedömningen att en real kalkylränta före skatt på 5,2% är rimlig att tillämpa för tillsynsperioden 2012-2015.

Bilagor:

1. Konsultrapport Grant Thornton.
2. Konsultrapport Ernst & Young.
3. Konsultrapport från Ice Capital.
4. Analys av parametrar i kalkylränteberäkning mm

Ovanstående bilagor finns i detta dokument:

http://www.ei.se/upload/Tillsyn/Ex%20ante%20eln%c3%a4t/EIPM_2011_7_Kalkylranta_i_elnatsverksamhet.pdf

Bilaga 3

Beräknad intäktsram för RER00901

Schablonmetoden

För att beräkna en intäktsram för elnätsverksamhet med schablonmetoden adderas kapitalkostnader och löpande kostnader.

Kapitalkostnader

Kapitalkostnader har beräknats med real annuitet utifrån företagets rapporterade uppgifter om investeringar utförda under första halvåret 2013.

Tabell 1 visar kapitalkostnader beräknade halvårsvis. Annuitetsfaktorn beräknas med utgångspunkt från den WACC och de avskrivningstider som Ei använder. Summan av halvårsvärdena blir den totala kapitalkostnaden för perioden.

Tabell 1

Beräkning av kapitalkostnader		2013		2014		2015	
		Investeringar och utrangeringar					
		H1	H2	H1	H2	H1	H2
Inköp halvår							
Ledningar		19 711	0	0	0	0	0
Stationer, transformatorer och kringutrustning		14 300	0	0	0	0	0
Elmätare och IT-system		175	0	0	0	0	0
		Tillgodoräknat kapitalbasvärde per halvår					
Halvår kapitalbas beräknas							
Ledningar			19 711	19 710,903	19 711	19 710,903	19 711
Stationer, transformatorer och kringutrustning			14 300	14 300	14 300	14 300	14 300
Elmätare och IT-system			175	175	175	175	175
Summa			34 186	34 186	34 186	34 186	34 186
Kapitalbas korrigerat med index							
Ledningar			19 711	19 711	19 711	19 711	19 711
Stationer, transformatorer och kringutrustning			14 300	14 300	14 300	14 300	14 300
Elmätare och IT-system			175	175	175	175	175
Summa Kapitalbas			34 186	34 186	34 186	34 186	34 186
WACC		5,20%		5,20%		5,20%	
Avskrivningstider i år:		Annuitet		Annuitet		Annuitet	
Ledningar	40	5,99%		5,99%		5,99%	
Stationer, transformatorer och kringutrustning	40	5,99%		5,99%		5,99%	
Elmätare och IT-system	10	13,08%		13,08%		13,08%	
Kapitalkostnad er = Kapitalbas x Annuitet							
Kapitalkostnader Ledningar			590	590	590	590	590
Kapitalkostnader Stationer, transformatorer och kringutrustning			428	428	428	428	428
Kapitalkostnader Elmätare och IT-system			11	11	11	11	11
Summa kapitalkostnader			1 030	1 030	1 030	1 030	1 030
Summa kapitalkostnader helår			1 030	2 060	2 060	2 060	
Kapitalkostnad perioden				5 149			

Intäktsram schablonmetoden

Intäktsram med schablonmetoden beräknas till 24 861 tkr (Totalsumma kapitalkostnader för perioden + Totalsumma löpande kostnader för perioden).

Tabell 4

Kapitalkostnader	5 149
Påverkbara kostnader enligt företagens prognos	3 249
Opåverkbara kostnader enligt företagens prognos	16 463
Beslutad intäktsram 2013-2015	24 861

Byggkostnadsutvecklingen

Data t.o.m 2012

År	Index 1939=100	Förändring från föregående år	Inflationstakt
1910	40		
1911	40	0,0	3,0
1912	41	2,5	2,1
1913	42	2,4	0,3
1914	43	2,4	1,3
1915	49	14,0	14,9
1916	61	24,5	13,0
1917	84	37,7	26,2
1918	107	27,4	47,0
1919	135	26,2	10,4
1920	144	6,7	1,9
1921	129	-10,4	-18,5
1922	96	-25,6	-16,7
1923	101	5,2	-5,4
1924	100	-1,0	0,0
1925	104	4,0	1,7
1926	100	-3,8	-3,4
1927	100	0,0	-1,2
1928	99	-1,0	0,6
1929	99	0,0	-1,2
1930	100	1,0	-3,6
1931	97	-3,0	-3,1
1932	97	0,0	-1,3
1933	91	-6,2	-2,6
1934	85	-6,6	0,7
1935	90	5,9	2,0
1936	91	1,1	1,3
1937	98	7,7	3,2
1938	100	2,0	1,9
1939	103	3,0	3,0
1940	113	9,7	13,5
1941	122	8,0	13,5
1942	133	9,0	6,8
1943	139	4,5	0,4
1944	140	0,7	-0,4
1945	141	0,7	-0,4
1946	143	1,4	0,4
1947	149	4,2	3,0
1948	156	4,7	5,8
1949	158	1,3	0,4
1950	161	1,9	1,6
1951	200	24,2	16,9
1952	218	9,0	7,2
1953	213	-2,3	0,6
1954	210	-1,4	0,9
1955	216	2,9	2,4
1956	225	4,2	5,0
1957	230	2,2	4,5
1958	231	0,4	4,3
1959	232	0,4	0,8
1960	247	6,5	4,1
1961	255	3,2	2,2

År	Index 1939=100	Förändring från föregående år	Inflationstakt
1962	266	4,3	4,8
1963	276	3,8	3,0
1964	290	5,1	3,1
1965	307	5,9	5,2
1966	322	4,9	6,6
1967	333	3,4	4,0
1968	342	2,7	2,0
1969	356	4,1	2,7
1970	383	7,6	6,9
1971	400	4,4	7,4
1972	428	7,0	6,0
1973	475	11,0	6,7
1974	554	16,6	9,9
1975	619	11,7	9,8
1976	698	12,8	10,4
1977	780	11,7	11,3
1978	834	6,9	10,1
1979	903	8,3	7,2
1980	1 026	13,6	13,6
1981	1 135	10,6	12,1
1982	1 224	7,8	8,5
1983	1 337	9,2	8,9
1984	1 457	9,0	8,0
1985	1 566	7,5	7,4
1986	1 625	3,8	4,2
1987	1 686	3,8	4,2
1988	1 813	7,5	5,8
1989	1 973	8,8	6,4
1990	2 151	9,0	10,5
1991	2 237	4,0	9,3
1992	2 254	0,8	2,3
1993	2 264	0,4	4,7
1994	2 305	1,8	2,2
1995	2 452	6,4	2,5
1996	2 476	1,0	0,5
1997	2 500	1,0	0,5
1998	2 565	2,6	-0,2
1999	2 589	0,9	0,5
2000	2 695	4,1	1,0
2001	2 801	3,9	2,4
2002	2 886	3,0	2,2
2003	2 958	2,5	1,9
2004	3 051	3,1	0,4
2005	3 167	3,8	0,5
2006	3 338	5,4	1,4
2007	3 543	6,1	2,2
2008	3 718	4,9	3,4
2009	3 750	0,9	0,9
2010	3 847	2,6	2,3
2011	3 978	3,4	2,3
2012	4 067	2,2	-0,1

FAKTORPRISINDEX FÖR ELNÄTSFÖRETAG - REGIONNÄT

Statistiska centralbyrån, SCB, tar på uppdrag av Energimarknadsinspektionen fram ett Faktorprisindex för elnätsföretag. Syftet är att mäta ändringar i kostnaderna för elnätsföretag.

Faktorprisindex för elnätsföretag är ett fastbasindex. Bastidpunkt är september 2010, och därefter räknas nya värden fram för september varje år. Ett fastbasindex mäter förändringar jämfört med bastidpunkten. Indexet är också ett Inputindex. Med input avses de resurser som används i verksamheten.

Underlaget till kostnadsbudgeten för indexserien har erhållits från företag inom lokal-, region- och stamnät via enkäter samt från elnätsföretagens årsrapporter.

Kostnadsslag	Vikt	2008	2009	2010	2011	2012	%förändr.* 2012/2011	
		Sep	Sep	Sep	Sep	Sep		
Drift och underhållskostnader, opåverkbart	100	54	83	107	100	117	100	-14,4
Överliggande nät	76		84	113	100	123	106	-13,6
Nätförluster	24		82	90	100	98	81	-17,6
Drift och underhållskostnader, påverkbart ¹		19	95	99	100	103	106	2,9
Kapitalkostnader	100	27	102	97	100	101	94	-6,9
Avskrivningar (anläggningskostnaden) ²	82		94	95	100	102	103	0,5
Räntor	18		137	107	100	97	55	-43,0
Regionnät		100	90	103	100	110	99	-9,5

*Beräknad på indextal med flera decimaler

1) Indexet "Drift och underhållskostnader, påverkbart" (OPEX Regionnät) används för uppräknig av kostnader i den kommande intäktsregleringen av elnätsföretagen.

2) Indexet "Avskrivningar (anläggningskostnaden)" (CAPEX Regionnät) är avsett som *referens* till faktorprisindex för flerbostadshus som används för uppräknig av kapitalbasen i den kommande intäktsregleringen.

Hur man överklagar

Om du vill överklaga detta beslut ska du göra detta skriftligen.

Överklagandet ska ställas till Förvaltningsrätten i Linköping men skickas till Energimarknadsinspektionen.

I överklagandet ska du tala om varför du anser att beslutet ska ändras och vilken ändring du vill ha. Du bör även bifoga sådant som du anser har betydelse för ärendet. Tala om vilket beslut du överklagar genom att ange ärendets diarienummer.

Underteckna skrivelsen och uppge namn, postadress och telefonnummer. Om du anlitar ombud ska det bifogas en fullmakt från dig.

För att förvaltningsrätten ska ta upp ditt överklagande till prövning måste ditt överklagande ha kommit in till Energimarknadsinspektionen inom tre (3) veckor från den dag då du fick del av beslutet.

Adress är: Energimarknadsinspektionen
Box 155
631 03 ESKILSTUNA

Energimarknadsinspektionen överlämnar skrivelsen och övriga handlingar i ärendet till Förvaltningsrätten i Linköping som prövar överklagandet, om Energimarknadsinspektionen inte själv ändrar beslutet på ett sätt du har begärt.

För ytterligare upplysningar kan du vända dig till Energimarknadsinspektionen.